

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan proj. — Pos. štev. 1.50 din.; letna naročnina 30 din., v zamostvu 60 din. — Poštno-črk. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Fran Radošček, Kočevje. — Tiska tiskarna I. Pavliček, Kočevje.

Dr. Anton Korošec — slovenski mladini!

Na zboru delegatov mladinske organizacije JRZ v Celju je imel slovenski voditelj in predsednik senata dr. Anton Korošec naslednji govor:

Mladi prijatelji!

Do Vas, mladi prijatelji iz JRZ, moram danes izpolniti dolžnost, katero mi že dalj časa nalaga vest. Da tega nisem storil, mi pač lahko odpustite zaradi tega, ker se mi po 11. decembru danes prvič nudi prilika, da govorim naravnost Vam, dragi mladi prijatelji. Za sijajno zmago se moramo samo Vam zahvaliti. Vaši glasovi so nam — sicer z drugimi vred — priborili zmago, da pa je bila tako velika in sijajna, je le zasluga Vaše mladostne, navdušene delavnosti. Zato pa se Vam danes zahvaljujem za Vaše veliko delo in Vam čestitam k uspehom.

S ponosom in samozavestjo lahko že dokaj časa trdimo, da je vsa mlada Slovenija v našem taboru. To so velike, to so ponosne besede: „Vsa mlada Slovenija je z nami!“ Ali te besede so resnične! In tudi za ta uspeh se moram enkrat javno zahvaliti vsem onim stotinam mladinskih delavcev in organizatorjev, ki skromno, tiho, vestno in skrajno požrtvovalno dan za dnevom kujejo in klešejo Vaše značaje, širijo in množijo Vaše znanje ter zidajo in stavijo z besedo in tiskom Vašo veliko, ogromno organizacijo. Mi teh delavcev niti ne vidimo, največkrat ne poznamo niti njihovih imen, ne vemo niti, v kolikih družtvih delajo svoje delo, mi vidimo le njihove sijajne uspehe. Za vse to veliko delo, za te sijajne uspehe tihim in skromnim delavcem naša globoka zahvala!

Naše mladinsko delo pa uspeva predvsem zaradi tega, ker ima svojo vsebino, katere osvaja mlada srca ter jih veže v nerazdružljivo bojno vrsto.

Mi jih učimo ljubiti našo slovensko zemljo, slovensko govorico, slovensko kulturo in vero, slovenske pesmi, slovenske šege in običaje. Ne učimo jih, sovražiti, kar ni naše, kar je tuje, ampak učimo jih ljubiti svojel!

Mi jih učimo ljubiti našo jugoslovansko državo. Velika je, od St. Ilje do Djevdjelije, lepa je v svojih gorah in ravninah, bogata v svojih gozdovih, rudah in žitnih poljih, močna je v zdravju in junaštvu svojih narodov. Jugoslavija nad vse! Niti pedi ne damo vzeti od nje, vse nam je ljubo in drago, vse je naše in nikogar drugega!

In čez to slovensko domovino in čez to jugoslovansko državo nam vlada kraljevski dom hrabrih Karadjordjevičev. Oni so naši, kri naše krvi, a mi smo njihovi, po svojih srcih in svoji ljubezni. Ako bi bila kdaj naša jugoslovanska zemlja v nevarnosti, samo kličite, hrabri Karadjordjeviči, mi smo tu!

Naši pojmi o vladarski rodbini Karadjordjevičev, naši pojmi o jugoslovanski

državi in o slovenski zemlji so jasni in pošteti, naše zaupanje v jugoslovansko vojsko je veliko in popolno.

Mladi kralj, mlada država, njima zvesto ob strani naša idealna mladina.

Mi zaupamo tudi v Boga, da nam bo dal svoj blagoslov za vse naše mladinske vzore.

To je naš program in mi ga danes zopet pred vsem svetom jasno in glasno izpovedujemo.

Sedaj pa še nekaj besedi o naši notranji in zunanji politiki.

Našo notranjo politiko izpolnjujeta sedaj

dve osebnosti, predsednik vlade g. Cvetkovič in voditelj Hrvatov g. dr. Maček.

Razgovarjata se o bodoči ureditvi naše jugoslovanske države. Nikdar ti razgovori niso bili tako resno in pošteno zamišljeni kakor sedaj. Te razgovore moramo spremljati z optimizmom, a ne z zlovoljnim pesimizmom. Če se tu in tam pokažejo težkoče, nas ne sme čuditi in plašiti, saj se v nekaj dneh ta ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, ki ga prej skozi 20 let ni bilo moči načeti. Spremljamo te važne dogodke z dobrimi željami in upajmo, da bodo na vse zadnje le ugodno uspeli v korist vse naše države.

Glede naše gospodarske politike, ki je važen del naše notranje politike, sem zadnji ponedeljek govoril v Ljubljani na občnem zboru Zadrugne zveze. Rekel sem, da se gospodarske razmere v državi razvijajo tako, da nam ni treba črno gledati v bodočnost. Razvoj naših gospodarskih razmer je zdrav in trden.

Da pa je važnost mnogih notranjepolitičnih vprašanj stopila sedaj med razgovori o sporazumu nekoliko v ozadje, je samo po sebi umevno. Saj je jasno, da bodo v primeru, da se sporazum posreči, marsikatera notranjepolitična vprašanja dobila drugo smer in drugo rešitev.

Ni pa nobenega povoda misliti, da bo glede organizacije Jugoslovanske Radikalne Zjednice nastopila kaka sprememba. Že dosedanja njen razvoj je pokazal, da je našla v vseh banovinah mnogo odmeva in da je

ljudstvu in državi prinesla samo koristi. Zato je želja nas vseh, da se stranka še bolj razširi, tesneje organizira in razvija živahno delovanje v vseh delih naše države.

Slika zunanje politike pa se v naših dneh tako hitro spreminja kakor slike v kalejdoskopu. Samo da te slike niso vse tako lepe kakor v kalejdoskopih. Kar je danes v zunanji politiki dejstvo, je jutri že spremenjeno. Lahko pa zaznamujemo tudi pozitivne stvari trajne vrednosti. Mi vsi se veselimo krasnega sprejema, katerega je italijanski narod priredil naši visoki knežji dvojici, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. kneginji Olgi. Vsi se veselimo tudi izjav simpatij in prijateljstva od odločujočih italijanskih političnih faktorjev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina.

Kar pa se tiče splošnega zunanjepolitičnega položaja v Evropi in v svetu, pa mislimo, da je nevarnost za vojno že minila, in prosimo ljudstvo samo, da se ne da vznemirjati in razburjati od ljudi, ki nič ne vedo ali pa mu ne želijo nič dobrega.

Posebno jih prosimo, da ne nasedajo komunistom, katerih največja taktika je, da se delajo sedaj spet strašno domoljubne in nacionalne samo, da bi prišli z dobro in pošteno mladino skupaj ter jo zunanjepolitično usmerili na pota, ki naj od vseh strani vodijo do njihovega vzora: do vojske in končno do svetovne revolucije.

Tako mislim, da sem govoril o vsem, kar bi Vas moglo zanimati. Samo eno še Vam moram povedati, in zaradi tega sem prav za prav prišel v Celje, namreč, da Vas, mladi prijatelji iz JRZ, v imenu stranke najlepše pozdravljam! Ostanimo zvesti vzorom dr. Kreka in pa dr. Jegliča!

Naš klic — mladini!

Mladina je že po svoji biti idealna, smela, poletna, borbena, revolucionarna. V njej brsti novo, neizživelo, neskajeno, veselo življenje. S cvetjem si nasipa pot tudi po trnju in strminah. Vzhajajoče solnce jo objema s svojimi toplimi žarki, ki se ob jutranji kakor biser čisti rosi leskečejo v prelestnih barvah.

V zlatih kanglicah angelci nosijo pravljčni svet v grobo stvarnost, da si jo mladina prisvaja kljub trpkosti in grenčini. Zato je mladina težje dostopna zagrenjeni starini, četudi se le ta trudi doumeti nagibe mladine za dejavnost na vseh področjih življenja občestvene, narodne in državne skupnosti. Mlado vino kipi in si samo ustvarja odduške k samotvorni svobodi, ki razganja čustveno posodje srca in duše mladine.

Mladina išče in hodi svoja pota; mimo steze gre skozi goščo; ob brvi skače čez

Vabimo

slovenski delavski stan na skupno manifestacijo, ki bo v Ljubljani dne 4. junija 1939. Z geslom: Bog, stan, narod! Proti razkrajanju marksističnih demagogov, za enotno združeno delavstvo, za nov družabni red pravice in ljubezni! Četrtnska vožnja po železnici dovoljena.

Zveza združenih delavcev glavni odbor
Ljubljana.

Vabimo

kočevske Slovence iz okolnih krajev, da se v velikem številu udeležijo SHODA Slovenske Straže na Kočevskem v Moravi, na binkoštni ponedeljek ob pol 3 popoldne. Govori g. Karel Škulj, predsednik Slovenske Straže na Kočevskem, in drugi govorniki. Če bo slabo vreme, se shod preloži na 4. junij ob isti uri. Slovenci, pridite!

jarke. Hoče se ji njenega! In vprav v tem spoznavamo, kako napredujemo v nova in nova odkritja miselnega in stvarnega sveta. Starina s svojimi izkustvi le vzdržuje neko doslednost v oblikovanju in utemeljavanju pridobitev iz svoje mladosti, toda mladina daje pogon in moč, načrte in zasnove, smer in višino, ne da bi kaj od tega dokončno oblikovala.

Največ sveta pa sliši mladini v njenem narodu. Tu je še vedno nešteto neraziskanih področij; tu se razpredajo nitke zgodovine in se z njimi izprepletajo nova dogajanja na narodno zasnovo za prihodnost glede na pritisk ali odpor sosesčine in valovanje notranjih sil. Vse oblike izživljanja mladine imajo svoj najlepši in njej najbolj primeren okvir v narodu, le-ta pa je vključen v državno območje, ki ga brani, hrani in usmerja.

V občestvu naroda in države pa je tudi občestvo cerkve. Verska vnema pospešuje idealizem mladine za dejavnost v narodu, narodna dejavnost pa se razvija po državni misli v državni skupnosti.

V Celju si je slovenska mladina utrla pot tudi v politično areno, da po špartansko pripravljena prevzame usodo svojega naroda v sposobne in boja vajene ter za vodstvo izvežbane roke. V najtežjih trenutkih nam je božja previdnost vedno naklanjala velikih mož iz naroda za narod. In prav nič ne dvomimo, da so tudi med mladino, ki danes stopa na površje in v ospredje, bodoči narodni voditelji, ki bodo vredni svojih predhodnikov.

Pri tej priložnosti prav posebno polagamo naši mladini usodo kočevskih Slovencev na njeno domoljubno srce. Naj ne bo v njej takih, kakor se je zgodilo, da je Akademski zbor iz Ljubljane priredil v Kočevju koncert v narodnoobrambne namene, pri tem pa popolnoma prezrl, da v Kočevju izhaja edini slovenski narodnoobrambni list, dasi več akademskih društev prejema naš časopis brezplačno in torej ne more biti izgovora, da za list ne bi vedeli.

Na Kočevskem Avstro-Ogrska s svojimi ponemčevalnimi metodami in razmerami še ni ugasnila, kvečjemu se je barva njenega sršatega pogleda spremenila po agoniji. Zdi se, da Slovenci še nismo doumeli obupnih klicev naših tukajšnjih rojakov, ki morajo še vedno stiti v obrambi svoje narodnosti, svojih najosnovnejših pravic, ki gredo človeku, verniku in državljanu. Tu naseljeno nemštvo se ne more vživeti, da državnega poglavarja ni drugje kakor v Belgradu brez ozira in brez izjeme za vse jugoslovanske državljane.

Najbolj grdo in izdajalsko vlogo pa imajo na tej zemlji — odpadniki. In proti

tem odpadnikom gre ves naš boj. Vse moči, vso narodno silo moramo zbrati, da dokončno zaustavimo raznarodovanje slovenskega življa na Kočevskem.

Nepozabni so nam trenutki, ko je v te odročne kraje prišel sam naš narodni voditelj g. dr. Korošec!

Mladina, ki hitiš za svojimi vzori v borbeno življenje, ne pozabi na Kočevsko!

Prešernov dom — temelj slovenstva

O Vrba, srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta!

Vprav na prelomu v to stoletje sem kot prvošolec prestopil prag Ribičeve hiše, ki je Slovincem dala neprecenljivo duhovno vrednoto, moža, ki je za novo obdobje, na enakem prelomu v 19. stoletje, v krčih miselnih prekucij nove Evrope, postavil slovenski narod na nove kulturne temelje s svojim velikim preroškim duhom! Srečen sem, da sem ohranil tisto globoko, svečano občutje spoštljivega občudovanja za našega prvega pevca v njegovi rojstni hiši, sedanjem narodnem svetišču.

Blagoslovljena ljubljena slovenska mladina, ki si s svojimi zbirkami pokrila tri četrtine vseh stroškov za odkup in ureditev tega narodnega svetišča! Na teh dinarjih stoji jamstvo, da bo mladina s temi svojimi žrtvami živela iz korenin, ki so pognale v Prešernovega duha za slovenstvo!

Na prebinkošno nedeljo, z vso evangelijsko simboliko, se je slavnostno odprl prenovljeni Prešernov dom, spomenik slovenski kmečki hiši, ki ga je sprejela banovina v svojo last in varstvo.

Ob tej veliki narodni slovesnosti tudi kočevski Slovenci spajajo svoja slovenska srca v pobožni ljubezni do naše skupnosti, ki jo je potrdil in utrdil naš veliki Prešeren. Oh, da bi ob Prešernu vzrastel tudi za Kočevsko rod, ki bi prerodil, navdušil in vnel tudi tiste, ki danes tavajo za odpadniškimi sencami v neko tujo, mrzlo praznino!

In vendar, kako topla, kako ljubko domača, kako nežno pristrčna je naša slovenska kmečka hiša, ki je rodila pod svojo preprosto slamnato streho velikane duha, kakor je Prešeren, ki ga občuduje ves omikani svet!

Ponosni Slovenci smo!

Iz veka v vek, iz roda v rod, krvi gre tek, duh išče pot!

Zaradi deževnega vremena se nedeljskega slavlja, ko se je izročila rojstna hiša največjega glasnika slovenstva najvišjemu

uradnemu zastopniku slovenskega ljudstva, g. banu dr. Marku Natlačenju, niso udeležile vse tiste mogočne množice, ki smo jih vajeni na velikih prireditvah. In vendar se je kljub neugodnemu vremenu zbralo na tisoče slovenskega ljudstva s svojimi kulturnimi vrhovi.

Prostor ne dopušča navajati ves pomenljiv spored slavlja. Klene so bile besede, ki sta jih o Prešernu povedala pesnik g. Oton Župančič in rektor slov. vseučilišča g. dr. Rado Kušej. Ne moremo pa, a da ne povzamemo vsaj glavnih misli iz govora g. bana dr. M. Natlačenja:

Gospod rektor!

Spoštovana gospoda!

Slovenska mladina vrača danes Francetu Prešernu njegov rojstni dom.

Gotovo ni slučajno, da se je naše razumevanje za Prešernovo veličino poglobilo prav sedaj, da je prav sedaj vznikla v nas znova zavest hvalečnosti in da prav sedaj preprosti kmečki dom spreminjamo v narodno svetišče. Zadnja resna leta so nam spet bolj obrnila pogled v naše slovensko bistvo in nam vse določneje kažejo, česa nam je predvsem treba. In spet nam v vsej glorijski sijaji Prešernov genij, ki je v čudežno lepih pesnitvah poveljeval slovenstvo in slovenski jezik povzdignil na raven kulturnih jezikov.

Kar pa nam v današnjih časih Prešerna posebno približuje, to je njegova nepremakljiva zasedranost v slovenskih tleh in nad vse zvišena ljubezen do slovenske domovine. „Ljubezen domačije noben naj vam ne vsmrti strup!“

Ob njegovih zvokih se je slovenski narod začel samega sebe krepkeje zavedati. Prešeren mu je postavil visoke cilje: „Prost kot je bil očiakov, naprej naj bo Slovincem dom!“

Prešernova narodna zavest je bila trdno zakoreninjena v teple gorenjski domačiji. Čutil je, da bi odtujevanje od narodnega jezika zmanjšalo slovensko odpornost. Zato je s posamehom zavnil Vraza in njegove: „Ne bod' mo šalo-barde! ... Saj bomo tak govorili v Emoni, ko žlobodrali so tam v Babiloni, ko bil jim Bog je govorico zmedel!“

Prešeren je slovenski klicar za večno, njegove zasluge za naš obstoj so vekovite.

France Prešeren, danes te spet poslušamo in odgovarjamo tvojim klicem. Dragi nam je naša mila, čista slovenska govorica, nad vse draga naša svoboda. Prebudili smo se iz občutka majhnosti, zavest nam govori, da je slovenska zgodovina častno napisana, ker je zgodovina velikega in dolgega odpora nasproti nadmočni sili. Vemo, da je kmečka hiša šteber naroda, ki s svojo priklenjenostjo na grudo vzdrži tudi stoletne pritiske in ohrani zvestobo izročilom očetov ter daje najboljše sinove v službo svojem narodu. V nas je Prešernova vera, da je slovenstvo prvobitna vrednota, ki na

Z belim orlom

Fran Radešček

(Nadaljevanje.)

V srbske razmere se je Vukasovič popolnoma vživel, toda vprav ob njih je vzljubil svojo slovensko domovino bolj, kakor kedaj prej. Hudo ga je potrla, ko je slovit srbski zgodovinar Stojan Novaković, prvak liberalne stranke, bivši ministrski predsednik, v ječi izgubil življenje ... Na poveljnika orožništva je padel sum, češ da je le-ta po nalogu radikalne stranke povzročil umor Stojana Novakovića. Zadeva menda še do danes ni prav jasna.

In v takih razmerah, ko so besnele strankarske strasti v najhujših izbruhih, je bilo človeku, ki je v mladosti živel za narodne ideale, kaj težko prikrivati svoje duševno trpljenje. V Belgradu je bilo kar udomačeno načelo, da so vsi odrasli moški v družini pripadali vsak svoji stranki. Če je nagla prememba na oblasti države koga iznenadila, prav gotovo ni bila prizadeta taka „na vse pripravljena“ belgrajska „porodica“. Saj skoraj ves Belgrad živi na državnem preračunu! In take „porodice“, povezane s „kumstvom“, so bile vsemogočne.

In z Vukasovičem sva večkrat govorila o teh nezdravih strankarskih razmerah v

„čaršiji“. Zagrenjen in razočaran je po vojni prišel umirat v Slovenijo.

V teh spominih bo polkovnik Vukasovič še večkrat omenjen, ker je bil nekak „slovenski konzul“ v Belgradu, dasi je ta častni naslov v šali kar name odrival. To pa zato, ker so na uradništvu „Dan“ in na naslov dr. Laha v Ljubljano prihajala številna pisma Slovencev, češ naj jim „Dan“ po svojem dopisniku preskrbi službe. Povsem priročno je bilo, da sem se s temi pismi obračal na polkovnika Vukasovića, kaj naj storim s prošnjariji. Po njegovem nasvetu sem potem ukrenil, kar je bilo treba.

Pri železnici so rabili zlasti prometne uradnike, strojevodje in kurjače. V dnevniku „Dan“ sem to željo srbske železniške uprave sporočil slovenski javnosti. Ponudb je bilo kar lepo število. Nekateri so kar na slepo srečo sami prišli v Srbijo iskat službo, in seveda k meni. Prišli so taki, ki so se v Avstro-Ogrski kakorkoliže onemogočili. Bilo je treba velike previdnosti, pa tudi srbski državni uradi so bili v izberi osebja previdni in so zahtevali priporočilo od prosilca.

Menda najbolj v Srbiji znana osebnost med slovenskimi politikami je bil g. Ivan Hribar. Zato sem vsakogar, ki ni imel kakega drugega priporočila, napotil na g. Iv. Hribarja, ki je, ko sem mu pismeno pojasnil stvar, radevolje poslal priporočila na moj

naslov za tega ali onega. Zato me je nemalo začudilo, ko sem v knjigi g. Iv. Hribarja „Moji spomini“ bral, češ da je g. Hribar preskrbel „številnim“ uradnikom in železničarjem službe v Srbiji. V toliko torej popravljam trditve g. Iv. Hribarja, da je bilo vsega sedem njegovih priporočil, za katera sem ga prosil ali osebno ali pa sem prosilca napotil, kam naj se obrne za priporočilo.

Med drugimi mi je priporočila nekaj železničarjev tudi „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ v Trstu. Nekoč so prišli k meni v Belgrad trije Bolgari s priporočilom te Zveze, ko je že divjala srbsko-bolgarska vojna. Rekli so, da so strojevodje in da so pobegnili iz Bolgarije, ker se ne marajo boriti proti bratom Srbom. Njihova namera je bila sicer vse hvale vredna, toda kdo naj dokaže srbski železniški upravi, da so ti Bolgari prišli res iz poštenih nagibov. Meni samemu je bilo zelo neljubo, da mi je Zveza iz Trsta poslala te Bolgare na vrat — v vojnem času. Dopovedal sem tem našim sofijskim bratom, da je najbolje kar najhitreje zapustiti Srbijo in se vrniti v Avstrijo. Na srbskih tleh lahko vzbudijo sum, da so ovaduh. Seveda so kar najodločneje zanimali vsako tako pomisel, toda suma s samim zatrjevanjem ne bi mogli odvrniti.

Pisal sem torej Zvezi v Trst, naj Bolgarov za božjo voljo več ne pošljejo v Srbijo. (Se bo nadaljevalo.)

njo naslanjamo ljubezen do svoje jugoslovanske države in do jugoslovanskih in slovanskih bratov.

Ti pa, preprosta domačija, ki si gledala prvi smehljaj, prvo stezanje ročic za materjo, prve korake našega klicarja, si nam prva in najdražja od vseh hiš, kjer Slovenci žive. Danes prenehaš biti dom le ene družine, od danes boš dom vsega naroda. Pa ne le dom, svetišče nam boš, kjer naj kraljuje Prešernov duh in bodri nas vse, zlasti pa našo mladino v ljubezni in zvestobi do slovenskega naroda in slovenskega jezika.

S ponosom te sprejemam v last slovenske banovine in želim leto: Tisočletja naj k tebi romajo Slovenci, tisočletja naj nad teboj bdi in te varuje močna Jugoslavija, tisočletja naj iz tebe veje plemeniti duh tvojega slavnega sina, glasnika slovenstva — Franceta Prešerna!

*

Za banom je spregovoril v imenu domačinov brezniški župnik, koroški rojak dr. Arnež, ki je veličal Prešerna kot prebujevalca, kot apostola resnice, kot pesnika narodnega ponosa in človeških bolečin. Igralec Lovar je nato močno deklamiral Prešernovo Zdravico. Njene besede so ta dan in te čase dobivale še posebno veljavo in posebno globokost. Na koncu je godba „Stol“ zaigrala himno „Hej Slovenci“, ki jo je vsa množica poslušala odkritih glav, nakar se je ljudstvo začelo razhajati. Vsakdo je odhajal s prepričanjem, da tako pomembnega in tako lepega slovenskega slavlja še ni doživel.

Slovenska pesem v Kočevju

Po „Slovenskem domu“ poročamo:

Kino dvorana v Kočevju je bila v nedeljo polna do zadnjega kotička. Med odličniki so bili okrajni glavar g. Brezigar, gimn. ravnatelj g. Burger, župan g. Lovšin, sodni starešina g. dr. Reichmann in številni drugi. Težko je reči, katera pesem je občinstvu bolj užgala. Vse so žele enako navdušenje. Rodoljubna pesem pa je v Kočevju nalezla na najbolj hvaležna tla. Akademski pevski zbor je izvedel svoj program z vso natančnostjo in z vsemi finisami, ki jih v pesem menda more položiti res samo njegov dirigent g. France Marolt. Kočevska dekleta so v znak priznanja in hvaležnosti bogato nagradila z nageljni člane Akademskega zbora.

Na koncertu je abiturientka Peterlinova pozdravila zbor s toplimi besedami ter poleg drugega dejala: „Spoštovani gospod pevovodja, cenjeni zbor! Dovršeno in pristržno ste nam podali pesem slovenskega preporoda. Globoko je odjeknila v naših dušah, da se živo zavedamo svoje narodne rasti in moči. Vemo, da nismo osamljeni, da nas veže med seboj pesem slovenska, pesem presladka in pesem, za katero nas drugi narodi zavidajo. Ponesite jo med brate, da jim bo dala moči in poguma, da ne bodo klonili nikoli. V imenu vseh kočevskih Slovencev pa se vam zahvaljujem za vaše kulturno delo in izročam slovensko cvetje, cvetje, ki je zrastle na tisti zemlji, katere otroci smo in ostanemo.“

Po koncertu so odšli pevci v Zavod za slepe, kjer so zapeli nekaj pesmi slepim otrokom. Otroci so z vidno ganjenostjo in ljubeznijo poslušali našo pesem. Tu je člane zbora pozdravil g. Curič, ki je med drugim poudaril, kako težko so pričakovali tudi ubogi slepi otroci, da jih pesem, ki jo je prinesel Akademski pevski zbor v Kočevje, za trenutek potegne iz enoličnega življenja.

Prvi slovenski delavski tabor

Tabor, ki ga pripravlja za 4. junij letos mlada delavska organizacija Zveza združenih delavcev, naj bo poudarek njene nove miselnosti, s katero prelamlja tradicijo in metode naših socialističnih delavskih gibanj in vrača delavski stan v narodno celoto. Tabor ZZZ tako ni samo zadeva delavstva samega, ampak je na

njem zainteresiran celoten slovenski narod. Za vso našo skupnost bi namreč gibanje delavstva socialistov vseh barv moralo postati usodno, ker so se dali brez izjeme voditi marksistom in so tako vnašali v naše narodno življenje razkrajalne sile ter narod v vseh ozirih razkrajali in slabili.

Zvezi združenih delavcev, ki se je temu strupenemu valu uprla z vso mladostno energijo, je treba le želeli, da bi njeno

Duhovno berilo

Pridi, pridi, Sveti Duh!

Danes je na svetu tako bridko, da moraš priti. Če bi ne bilo tvojega praznika, bi te ljudje komaj poznali. Zato moraš priti, Sveti Duh! Saj te je Gospod obljubil in On ni govoril za šalo.

Vemo, da napolnjuješ vso zemljo. Če bi ne bilo joka in gorja med nami, bi komaj vedeli, da lepi prokletstvo izgnanstva na čudovitih lepotah zemlje; in če bi vate ne verovali, bi ne čutili, da je vse stvarstvo kakor v porodnih bolečinah, pričakujoč vstajenja božjih otrok.

Sveti Duh, mi verujemo vate. A naše duše so majhne in skoro zbegane. Tiste dobe ne moremo pozabiti, ko je Jezus hodil po svetu s svojo veliko ljubeznijo. On je bil ljubezen sama — in vsi so se lahko v njej odpočili. Takrat pa, ko je odhajal, je dejal, da je dobro za nas, da gre. Kako pa more biti dobro, če ljubezen odhaja? Kako more biti prav, če se dobra roka odmika in je ni več za žalost in trudne in bolne? Kaj pa more biti, kar bi nam Njega vrnilo in bi nam dalo še več od Njegove ljubezni?

Pridi, pridi, Sveti Duh: raztopljeni v tvojem božjem ognju te bomo šele spoznali.

Glej, ves svet je tako razrvan, kot da bi te ne bilo. Ves svet se tako sovraži, kot bi ne bilo tvoje ljubezni. Tako smo si mrzli in hinavski med seboj, kot bi tvojega ognja ne bilo. Tako smo ostareli in okoreli, da nam je težka vera vate, vedno Prenavljajoči. Tako smo strli in mrtvi, da gotovo ni v nas tebe, ki oživljaš! Včasih smo ponavljali, da smo po božji podobi, danes pa vidi sleherni samo spačeni obraz sveta.

Zato pa pridi, Sveti Duh! Božjo podobo nam vrni! Prerodi nas in prenovi obličje zemlje! Pridi!

V ognju si se hotel prikazati na svoj praznik, Sveti Duh. Zdaj čutimo, da je to edina podoba zate. Ti moraš priti: pokončujoč ustvarjaš, rušiš zidaš, žgoč vnemaš, plamteč nosiš zemljo v nebo!

Pridi in prepričaj svet o sebi!

Ti božji vihar, raznesi ves prah, ki teži. Tvoj svet in tvojo Cerkev po stoletnih bojih! Ti božji ogenj, razžgi vse prečloveško, na čemer trpimo! Ti božji Duh, nosi nas, nosi do nebes!

V. Vodušek.

zdravo gibanje kaj kmalu zajelo vse slovensko delavstvo. Le-to je namreč doslej stalo izven vseh organizacij, ker so mu bile te po duhu in po metodah svojega udeleževanja čisto tuje. Ogromna večina slovenskega delavstva je stala izven vseh organizacijskih gibanj in bila brez vpliva na slovensko javno življenje.

Tabor 4. junija ima namen prelomiti staro tradicijo in pokazati delavstvu, da je njegova rešitev edino v strnjenih vrstah slovenske delavske stanovske ZZZ.

Skupine ZZZ se na ta svoj praznik vestno pripravljajo in bo po vseh pričakovanjih izmed vseh dosedanjih delavskih zborovanj v Sloveniji tabor ZZZ brezdvomno

najlepši in največji po svoji zamisli in po izvedbi programa.

Na taboru govorijo ob manifestacijskem zborovanju poleg zastopnika pokreta ZZZ in zastopnika centralnega tajništva Delavskih zbornic tudi člani našega narodnega vodstva (dr. Krek, dr. Natlačen) ter predsednik kr. vlade g. Dragiša Cvetković. Svojo udeležbo na taboru so prijavili doslej tudi naši odličniki: g. minister Franc Snoj, senatorji dr. Kulovec, Smodej in dr. Schaubah ter več poslancev.

Pokroviteljstvo nad taborom je prevzel prijatelj novega slovenskega delavskega stanovskega gibanja ZZZ naš ban g. dr. Marko Natlačen.

Vse naše delavstvo in vsa naša javnost naj tabor vernega slovenskega delavstva podpre s svojo propagando in moralno oporo. ZZZ je za ta tabor postavila geslo: eden za vse, vsi za enega. To naj bo tudi geslo vse slovenske javnosti ob tem taboru.

Poročajo

Dolenja vas. Povodenj je že v začetku prejšnjega tedna preplavila vsa lepa polja Dolenje vasi, Prigorice in Rakitnice. Krompir, fižol in drugo je vse pod vodo. Zlasti to nedeljo je kar lilo. Regulativna dela so doslej zadrževala še vsako povodenj, zdaj je pa vse odpovedalo. Ubogi kmet! — V trgovini g. Riglerja se je odkrila nenavadno velika tatvina. Bil je domači hlapec, pa ne iz našega kraja, ki je za svoj račun „dobavljal“ blago po najnižji razprodajni ceni svojim „odjemalcem“. Zelezna, jestvina, obleka, sploh vse, kar je zlikovcu pod roke prišlo. Odpeljali so ga v Ribnico na ričet, kjer polagoma odkriva svoje odjemalske tvrdke. Baje jih je lepo število, ki bodo delili „dobiček“ s svojim dobaviteljem, „deležo“ bo prisojalo sodišče.

Rakitnica. V hiši g. Franca Pahole je bila ukradena večja vsota denarja, ki ga je gospodar prejel za gramoz. Gre kar za nekaj jurjev. Storilec doslej še niso izsledili.

Pišejo

„Kočevjeer Zeitung“ omenja pisma ameriških Kočevjarjev „o neodgovornem ščuvanju na vojsko v Zedinjenih državah“ in zato baje tudi ondodni Kočevjarji od tega trpe. Jugoslovanski državljani, ki se zavedajo svoje državljanske pripadnosti in nevtralne politike svoje države, se pač menda nimajo kaj pritoževati, najmanj pa v Ameriki. Če pa seveda zasledujejo drugo politiko in drugačne cilje, pa je stvar povsem druga. Protidržavni življi niso nikjer dobrodošli in iz tega morajo izvajati tudi posledice. Tudi navaja gornji list, da se neki Kočevjar ne upa domov, da bi prevzel posestvo, češ ker se boji vojske. Neki drugi opozarja svojega brata, češ naj si hitro pribavi potne listine in se odpravi s svojimi v Ameriko, da se izogne nevarnosti vojske. To so bramboveci!!! Isti list h koncu pristavlja: „Ali nam hočete odvleči odtod zadnjo kapljo krvi? Ali gre vaša ljubezen za domačijo samo tako daleč (da na varno spravijo svoje glave, op. ur.)? Pustite nas vendar tu živeti, ker moramo!“ — Ta „moramo“ je krepko poudarjen. Ob njem se nam vsiljujejo tolikere misli, ki nas spominjajo trdnjave Alcazar v španski vojni. Kljub obleganju rdeče vojske so junaki vzdržali in pričakali zmago generala Franca. Geslo jim je bilo: moramo! Upamo, da Kočevjarji nimajo tako težke službe junaškega čakanja v naši državi in se medtem brez skrbi lahko privoščijo jedi tudi iz treh loncev. „Enolončno“ hrano za nekaj časa želodec že preneša, potem se mu pa kljub „moramo“ le upira... — Na drugem mestu se ta list pritožuje nad kvarto.

pirci v Kočevju, kjer je v zadnjem času nekdo baje izgubil kar 30.000 din na „vražjih“ podobah. List grozi, da bo objavil imena, češ da tako zahteva „prihodnost naše domovine“.

„Slovence“ v uvodniku ugotavlja, da službeni obisk kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Italiji ni imel namena, kakor so zmotno poročali neki zunanji listi, da bi se obojestransko prevzemale kake nove politične obveze ali sklepale kake nove pogodbe, ki bi morda vključevale Jugoslavijo osi Rim-Berlin ali jo silile v protikomunistični blok, zlasti ko je znano, da se Jugoslavija sama od sebe bori proti komunizmu dvajset let. Obisk je le potrdil prijateljstvo med obema državama, ki je bilo sklenjeno z belgrajsko pogodbo dne 25. marca 1937., in ki se je v tem času prav srečno izkazala v zelo težkih polit. preizkušnjah, ki jih Evropa preživlja.

Novice

Uredništvo in uprava „Kočevskega Slovence“ je poslej zopet v Rožni ulici šte. 330, v hiši g. Andreja Strune.

Za sv. birmo, ki bo 11. prih. m., je baje g. dekan določil, da bo prevz. g. škof slovenski večini birmancev maševal ob nemškem petju na koru. Svojim ušesom tega nismo mogli verjeti! Saj mu v njegovem zasebnem življenju ne branimo, da se izživlja do mile volje nemško-nacionalno. Toda da bi svojo oblast kot rektor dekanijske cerkve, ki stoji na slovenskih tleh v območju jugoslovanske države, rabil po svojih zasebnih čustvih v brk slovenskemu škofu in ob navzočnosti velike slovenske večine birmancev, botrov in botric, — ne, tega nismo pričakovali niti od g. Erkerja. Ker se Slovenci v Kočevju porednemo vedeti, da smo že gospodarji na svoji zemlji in v svoji državi kot državni narod, in to hočemo do poslednjega diha tudi ostati, ne dopuščamo take žalitve slovenskega vernega ljudstva! Če ne bo slovenskega petja ob škofovi maši, potem naj spleh izostane vsako petje. Naj se torej opravi tiha

Gostilna v Kočevju

se odda v najem. Pojasnila v uredništvu lista

Ljubljanski velesej

od 3. do 12. junija 1939

(45. razstavna prireditelj)

600 razstavljalcev iz 12 držav. Najraznovrstnejše blago. Posebne razstave: Pohištvo, Avtomobili, Narodne vezenine.

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 din.

Krasna darila za obiskovalce velesejma iz tuzemstva.

(Izvezete so legitimacije za Ljubljano; razstavljalске in uslužbenske.) Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog 100.000 din. Odtrgaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečateno žaro ob glavnem vходу. Dan obiska je poljuben. Vstopnico shrani. Komisijončno zrebanje bo 12. junija t. l.

DARILA: Orehova spalnica (Rok Berlič, Št. Vid), motorno kolo Phaenomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Panax (Vok, Ljubljana), motorno kolo Bismarck (Rebolj, Ljubljana), 5 cevni radio Siera (Klemenčič, Ljubljana), kuhinjska oprema (Erman & Arhar, Št. Vid), klavirska harmonika (Meinel & Herold, Maribor), pralni stroj Viktorija (G. Puc, Ljubljana), 1 šotor zložljiv za štiri osebe (Interpromet, Ljubljana), 1 kolo Axo (Suttner, Ljubljana), 1 kolo Diktator (Splošna trgovska družba, Ljubljana), 1 kolo Tribuna (Batjel, Ljubljana), 1 peč Lutz (Rupena-Lutz, Ljubljana VII), 2 preprogi (Moderni dekor, Zagreb), 1 vrtna garnitura (Remec-Co, Duplica), 1 vrtna garnitura (Učakar, D. M. v Polju), 50 steklenic Unionskega piva, 12 buteljki vina (Moser, Zemun), manicura (Vovk, Ljubljana), 1 zaboj Kneippove žitne kave, 2 zaboja Rogaske Slatine, 1 pletena zibelka (Stražisar, Notranje Gorice), 1 kasetna kosmetičnih predmetov (Cotič, Ljubljana), 20 ročkov po 1 kg maslinovega olja (Prvo dalmatinsko trgovsko društvo, Dubrovnik), 2 brezplačni vožnji s parnikom I. razreda Sušak-Kotor in nazaj (Dubrovačka plovdba in Jadranska plovdba), 21 dnevne počitnice v Niški Banji, 21 dnevne počitnice v Brestovački Banji, 10 dnevne počitnice v Slatini Radenci, 10 dnevne počitnice v Dobrni, 10 dnevne počitnice v Čateških toplicah, 8 dnevne počitnice na Omščlju-Hotel Učka, 7 dnevne počitnice v Novem Vinodolu-Palace Hotel, 7 dnevne počitnice v Krapinskih toplicah, 7 dnevne počitnice v Mediji-Izlake, 5 dnevne počitnice v Rog. Slatini, 5 dnevne počitnice v kopalšču Palič, 2 dnevne počitnice na Bledu-Hotel Union. Oglejte si darila na velesejmu, poviljon „K“.

sv. maša, kakor je to g. škof v nekaterih župnijah tudi storil. Nemško petje ob taki slovesnosti je izzivanje in demonstracija in ga odločno odklanjamo! Ali naj nežna mlada slovenska srca ob najlepših trenutkih že verkavajo strup neznosnega pritiska naših narodnih nasprotnikov in svojega mladega duha zaslužnjajo s pomislijo, da smo že vedno narod druge vrste pod jarmom kakega „Herrenvolka“?

Šmarnice se v Kočevju v drugi polovici meseca opravljajo v slovenskem jeziku in ob slovenskem petju. Z veseljem in s pohvalo ugotavljamo, da je cerkev vsak večer polna slovenskih vernikov, medtem ko so ob nemških šmarnicah bile klopi le slabo zasedene. Slovenci, lepo je to! Bodimo Slovenci povsod in vedno ponosni na svojo narodnost, pa nas bo Bog vesel in spoštovali nas bodo!

O prošnjih dneh je bila slovenska procesija. Popolnoma naravno bi bilo pričakovati, da se bo procesija opravila po slovenskem obredniku. Toda g. dekan je prepovedal slovenske molitve, češ da nismo v Italiji. V kakšno zvezo spravlja slovenske molitve v Kočevju z Italijo, je uganka za tiste, ki ne poznajo naših papenhajmovcev. V svoji Sloveniji in v svoji državi kočevski Slovenci smemo vendar zahtevati, da se slovenska procesija opravlja v slovenskem jeziku. Doklej, dragi rojaki, bomo trpeli, da bodo z nami pometali drugorodeci, kakor bi mi bili tujci in priseljenci na svojih tleh!

Nujno opozarjamo vse prizadete, da s a m o otroci n e m š k i h staršev spadajo v n e m š k e oddelke! Ponemčevanju slovenskih otrok se moramo upreti z vso odločnostjo! Sicer pa,

kakor se nam poroča, marsikateri Kočevjar, ki namerava otroka šolati, ga bo dal rajši v slovensko šolo, da bo le-ta mogel slediti pouku in napredovati v srednjih šolah ter tako s temeljitim znanjem državnega jezika priti do boljšega kruha v Jugoslaviji.

Novi vozniki red. Od 15. t. m. vozijo vlaki dnevno iz Kočevja ob 4 zjutraj, opoldne ob 1:15 in popoldne ob 5:55; v Kočevje pa prihajajo ob 7:55 zjutraj, popoldne ob 4:10 in zvečer ob 9:51. Ob nedeljah vozi iz Kočevja še poletenski vlak ob 7:50 zvečer.

Zveza Slovenije z morjem. Bela Krajina slavi svoje zmagovalce. V nedeljo so v navzočnosti prometnega ministra g. dr. Spaha slovesno zasadili prvo lopato za novo progo Črnomelj — Vrbovsko, ki bo dolga 47,32 km ter bo tekla skozi Dragatuš, Vinico, čez Kolpo, na Severin in Vučnik v Vrbovsko. Stala bo 140 milijonov. Vsa dela bodo končana do konca l. 1941. — Kočevski Slovenci privoščimo Belokrajcem novo progo, prepričani pa smo, da bo prej ali slej treba tudi kočevski okraj priključiti na progo Karlovac — Sušak. To zahtevajo najvišji narodni, gospodarski in državni interesi.

45. razstavna prireditev Ljubljanskega velesejma bo letošnji pomladanski velesej od 3. do 12. junija. Na razstavi bodo zastopane vse pomembnejše industrijske in obrtne panoge, tako kovinska, tekstilna, papirna, elektrotehnična, kemična, steklarska, živilska, stavbna, poljedeljski stroji, ženski izdelki, pohištvo, glasbila, kurjava, keramika itd. Obiskovalci velesejma bodo imeli na jugoslovanskih železnicah 50% popust.

Največji slovenski pupilarnovarni zavod

Mestna hranilnica Ljubljanska

Stanje vlog . . Din 420.000.000

Lastne rezerve . . „ 28.650.000

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

Mestna občina Ljubljanska